

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 207/2024-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného Advokátska kancelária Nagyová Tenkač, s. r. o., Ružinovská 42, Bratislava, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2ObdoZ/2/2023 z 31. októbra 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 5. februára 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy zrušujúcim uznesením najvyššieho súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Napadnuté uznesenie navrhuje zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a priznať mu primerané finančné zadost'účinenie vo výške 1 000 eur a náhradu trov vzniknutých v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že v konaní vedenom Okresným súdom Bratislava V pod sp. zn. 3CbZm/6/2013 sa navrhovateľka [REDACTED], domáhala proti [REDACTED] (odporkyňa v 1. rade), a proti sťažovateľovi ako odporcovi v 2. rade vydania zmenkového platobného rozkazu na zmenkovú sumu 103 646,01 eur s prísl. Žalobkyňa predložila cudzie zmenky vystavené pôvodne ako blankozmenky bez uvedenia zmenkovej sumy a dátumu splatnosti, ktoré boli následne po zavedení meny euro v Slovenskej republike o tieto údaje doplnené, pričom v číselnom vyjadrení zmenkovej sumy bol okrem rukou dopísaného údaj o mene „eur“ ponechaný aj pôvodne predtlačенý údaj o mene „Sk“. Okresný súd návrh v rozsahu 42 001,33 eur vylúčil na samostatné konanie. Rozsudkom z 15. apríla 2015 návrh na vydanie zmenkového platobného

rozkazu zamietol pre neplatnosť predložených zmienok z dôvodu uvedenia meny, v ktorej má byť zmenková suma platená skratkou EUR a zároveň SK. Podľa okresného súdu vystaviteľ na zmenke nevyznačil zmenu meny v súlade s čl. VIII § 9a zákona č. 659/2007 Z. z. o zavedení meny euro v Slovenskej republike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zavedení meny euro“) [bezpochyby mal okresný súd na mysli čl. III § 9a zákona č. 191/1950 Zb. zmenkového a šekového v znení neskorších predpisov (ďalej len „zmenkový zákon“), pozn.]. Rozsudok okresného súdu potvrdil Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 3CoZm/94/2015-112 z 28. októbra 2015, keďže sa stotožnil s jeho názorom, že platobný príkaz obsahujúci rovnocenné rozporné údaje meny je nutné považovať za neurčitý. Krajský súd nepovažoval za dostatočné, keď bolo použité neupravené tlačivo zmenky s nevhodnou predtlačou meny a potrebná mena bola doplnená na zmenke vystaviteľom. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 5Obdo/8/2017 z 31. januára 2018 rozsudok krajského súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie z dôvodu, že napriek zastaveniu konania voči žalovanej v 1. rade (ktorá zanikla výmazom *ex offio* z obchodného registra) uznesením z 22. septembra 2014 okresný súd aj krajský súd s ňou ďalej konali a rozhodli, ako aj z dôvodu, že v rozsudku okresný súd zamietol návrh v celom rozsahu napriek tomu, že časť návrhu vylúčil na samostatné konanie. Zároveň v odôvodnení konštatoval správnosť záveru, že údaj o mene je rozporný, čo spôsobuje neplatnosť zmenky.

2.1. Po vrátení veci na ďalšie konanie okresný súd rozsudkom č. k. 4CbZm/59/2018-223 z 25. októbra 2019 žalobu proti sťažovateľovi v časti zmenkovej sumy 61 644,68 eur s prísl. zamietol s odkazom na viazanosť právnym názorom najvyššieho súdu v zrušujúcom uznesení o neplatnosti zmienok. V čase rozhodovania okresného súdu existovalo publikované uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3Obdo/65/2017 z 30. mája 2019 (R 47/2019) v skutkovo a právne totožnom spore, v zmysle ktorého *„Požiadavke určitosti zmenkovej sumy ako podstatnej náležitosti cudzej zmenky podľa čl. I § 1 bod 2 zákona č. 191/1950 Sb. zákon zmenkový a šekový vystavenej do 31. decembra 2008 pôvodne ako blankozmenka nebráni, ak je zmenková suma vyjadrená v totožnej výške číselne aj slovné v mene euro, a to ani v prípade, ak je iba pri číselnom vyjadrení zmenkovej sumy na formulári zmenky používanom v čase jej vystavenia predtlačovaná mena ‚SKK‘. V takom prípade nie je zmenka neplatná, keďže zmenková suma je vyjadrená určitým spôsobom v mene euro.“*

2.2. Na základe odvolania žalobkyne krajský súd rozsudkom č. k. 2CoZm/13/2020-291 z 29. marca 2022 rozsudok okresného súdu potvrdil, keď konštatoval, že pri konkurencii dvoch právnych názorov najvyšších súdnych autorít v skutkovo obdobných veciach je nevyhnutné rešpektovať právny názor dovolacieho súdu vyslovený v tomto konkrétnom konaní, ktorý je navyše podporený judikatúrou aj právnou teóriou. Preto sa priklonil k názoru, že uvedenie dvoch mien súčasne pri zmenkovej sume spôsobuje vnútorný rozpor, a tým aj neplatnosť zmenky.

3. Proti rozsudku krajského súdu žalobkyňa podala dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnila vadou zmätočnosti podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) spočívajúcou v nedostatočnom vysporiadaní sa s kolíziou právnych názorov vyslovených v uzneseniach najvyššieho súdu sp. zn. 5Obdo/8/2017 a sp. zn. 3Obdo/65/2017 v skutkovo totožných veciach. V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP žalobkyňa formulovala právnu otázku, či je platná zmenka, ktorá bola vystavená ako blankozmenka bez uvedenia zmenkovej sumy a dátumu splatnosti a ktorá bola následne po zavedení meny euro

o tieto údaje doplnená s tým, že okrem dopísaného údaj o mene euro bol na zmenke ponechaný aj pôvodný predtlačný údaj o mene „Sk“ s poukazom na čl. III § 91 ods. 2 zmenkového zákona a § 14 ods. 2 zákona o zavedení meny euro.

4. Najvyšší súd napadnutým uznesením rozsudok krajského súdu a rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil Mestskému súdu Bratislava III na ďalšie konanie. Dovolanie žalobkyne považoval za prípustné a dôvodné, keďže napriek prísnej záväznosti názorom vysloveným dovolacím súdom v kasačnom rozhodnutí (5Obdo/8/2017), vzhľadom na vedomosť o existencii opačného právneho názoru obsiahnutého v uznesení 3Obdo/65/2017 zverejneného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „zbierka“) pod č. R 47/2019, ktorým došlo k judikatúrnemu posunu, boli sudy povinné práve tento (judikovaný) právny názor zohľadniť a aplikovať v prejednávanej veci.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ odôvodňuje potrebu zásahu ústavného súdu proti napadnutému kasačnému uzneseniu najvyššieho súdu tým, že právny názor v ňom vyslovený je záväzný pre mestský súd i krajský súd, o čom svedčí aj skutočnosť, že po vrátení veci na ďalšie konanie (a po prechode výkonu súdnictva) mestský súd na pojednávaní konanom 18. januára 2024 vyhlásil rozsudok, v ktorom uložil sťažovateľovi povinnosť zaplatiť žalobkyni 61 644,68 eur s prísl. a zároveň priznal žalobkyni voči sťažovateľovi nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

6. Sťažovateľ namieta porušenie práva na zákonného sudcu v dôsledku:

a) v prvom rade nesprávneho pridelenia opätovne predloženej veci senátu „2O“ najvyššieho súdu, resp. jeho nesprávnym určením. Podľa sťažovateľa [v zmysle zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) a rozvrhu práce najvyššieho súdu] mala byť vec pridelená na rozhodnutie senátu „5O“, ktorý o veci rozhodoval naposledy a ktorý vec vrátil na ďalšie konanie;

b) ako aj z dôvodu nepredloženia veci veľkému senátu najvyššieho súdu. Podľa sťažovateľa konajúci senát najvyššieho súdu nerešpektoval povinnosť postúpiť vec veľkému senátu v prípade existencie skoršieho (opačného) rozhodnutia iného senátu najvyššieho súdu, ak o konkrétnej otázke ešte veľký senát najvyššieho súdu nerozhodoval. Na uvedenom nič nemení ani publikované rozhodnutie R 47/2019, v ktorom sa príslušný senát (3O, pozn.) vôbec nezaoberal existenciou skoršieho rozhodnutia iného senátu najvyššieho súdu (práve v tejto veci vydané uznesenie 5Obdo/8/2017), pritom už on mal vec postúpiť na rozhodnutie veľkému senátu, zároveň ani neskúmal odlišné názory právnej vedy i súdnej praxe, čo podľa sťažovateľa zakladá jeho kvalitatívnu nedostatočnosť.

7. Porušenie práva na súdnu ochranu sťažovateľ spája s nedostatočným odôvodnením napadnutého uznesenia, v ktorom najvyšší súd:

c) nereagoval na jeho argumenty spochybňujúce kvalitu publikovaného judikátu;

d) a nezoberal sa ani hmotnoprávnym posúdením (ne)platnosti zmenky v prípade uvedenia dvoch rozličných údajov o mene (SKK aj eur).

8. Uvedené v spojení s následným vyhlásením rozsudku mestským súdom predstavuje zároveň zásah do práva sťažovateľa vlastniť majetok.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa (ako žalovaného) je namietané porušenie základných práv na zákonného sudcu, na súdnu ochranu a vlastníť majetok, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktorým boli zrušené zamietavé rozsudky okresného súdu a krajského súdu a vec bola vrátená mestskému súdu na ďalšie konanie. Dôvodom má byť pridelenie veci na rozhodnutie nesprávnemu senátu najvyššieho súdu, nepredloženie veci na rozhodnutie veľkému senátu najvyššieho súdu, ako aj nedostatočné odôvodnenie napadnutého uznesenia.

10. Ústavný súd v prvom rade akcentuje kasačnú povahu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu a v tejto súvislosti považuje za žiaduce zdôrazniť, že zásadne môže o merite veci rozhodovať len v prípade takej ústavnej sťažnosti, ktorá smeruje proti „konečným“ rozhodnutiam orgánov verejnej moci. Spravidla musí ísť o rozhodnutie, ktorým sa súdne či iné konanie končí, a jeho účastník nemá možnosť inej právnej obrany (uplatnením riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov podľa Civilného sporového poriadku) než využitie inštitútu ústavnej sťažnosti. Základné práva na súdnu ochranu, ako aj spravodlivý proces „sú výsledkové“, to znamená, že im proces musí zodpovedať ako celok a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov. Ústavné súdnictvo je vybudované predovšetkým na zásade preskúmavania právoplatne skončených vecí (porov. I. ÚS 325/2021, I. ÚS 359/2021).

11. Napriek už uvedenému však môže aj kasačné rozhodnutie všeobecného súdu byť principiálne spôsobilé porušiť základné právo účastníka konania. Ide najmä o prípady, ak všeobecný súd vyrieši s konečnou platnosťou otázku, ktorá je spôsobilá zásadným spôsobom ovplyvniť ďalší priebeh konania alebo jeho výsledok, prípadne ním konanie v istej časti končí a náprava eventuálneho pochybenia by mohla byť dosiahnutá len zásahom ústavného súdu po skončení konania pri posudzovaní spravodlivosti konania ako celku, čo by nebolo účelné (m. m. II. ÚS 344/2019). Nebola by totiž účinnou ochrana poskytovaná základným právam a slobodám fyzických a právnických osôb ústavným súdom, ak by ústavný súd nemohol zasiahnuť a následky porušenia základných práv a slobôd odstrániť prv, ako skončí konanie vo veci konečným rozhodnutím akceptujúcim právny názor vyslovený (dovolacím) súdom v jeho rozhodnutí postihnutom vadou spočívajúcou v porušení ústavne procesných práv účastníkov takéhoto konania (m. m. III. ÚS 46/2013).

12. K zrušeniu kasačného rozhodnutia teda ústavný súd pristupuje skutočne len z výnimočných dôvodov spočívajúcich buď v závažných pochybeniach súdov blížiacich sa k zmätočnosti, alebo z dôvodov, že kasačné rozhodnutie vytvorilo vo veci pevný hmotnoprávny základ rozhodovania pre súdy nižších stupňov.

13. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že najvyšší súd považoval skorší právny názor vyjadrený v rozhodnutí o prvom dovolaní v prejednáwanej veci (5Obdo/8/2017) o neplatnosti predložených zmienok z dôvodu vnútorného rozporu spôsobeného uvedením dvoch konkurujúcich si údajov o mene zmenkovej sumy, z ktorého vychádzali rozhodnutia okresného súdu i krajského súdu, za prekonaný neskorším právnym názorom (uznesenie 3Obdo/65/2017 zverejnené v zbierke,

a tým povýšené do statusu ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu), v zmysle ktorého „požiadavke určitosti zmenkovej sumy ako podstatnej náležitosti cudzej zmenky podľa čl. I § 1 bod 2 zmenkového zákona vystavenej do 31. decembra 2008 pôvodne ako blankozmenka nebráni, ak je zmenková suma vyjadrená v totožnej výške číselne aj slovne v mene euro, a to ani v prípade, ak je iba pri číselnom vyjadrení zmenkovej sumy na formulári zmenky používanom v čase jej vystavenia predtlačená mena SKK. V takom prípade nie je zmenka neplatná, keďže zmenková suma je vyjadrená určitým spôsobom v mene euro.“.

14. Pri plnom rešpektovaní povinnosti vyplývajúcej pre súdy nižších inštancií z § 455 CSP tak najvyšší súd záväzným názorom uzavrel možnosť, aby mestský súd, resp. krajský súd, v prebiehajúcom konaní opakovane posúdil (ne)platnosť predložených zmeniek.

15. Nadväzujúc na východiská uvedené v predchádzajúcich bodoch tohto odôvodnenia, ústavný súd tak dospel k záveru, že obsah odôvodnenia napadnutého uznesenia a zákonné následky z neho vyplývajúce otvárajú ústavnému súdu priestor na vykonanie jeho vecného prieskumu nielen vo vzťahu k namietanému porušeniu práva na súdnu ochranu, ale aj k namietanému porušeniu práva na zákonného sudcu. K tomu porov. III. ÚS 443/2022, kde ústavný súd vyslovil, že namietané porušenie povinnosti najvyššieho súdu predložiť vec veľkému senátu je spôsobilé zasiahnuť do postavenia sťažovateľa, keďže sa vzťahuje výlučne na dané procesné štádium (napadnuté dovolacie konanie) a týka sa výlučne ústavnosti procesného postupu vo veci sťažovateľa konajúceho najvyššieho súdu, a preto nemôže byť namietané v neskoršom konaní.

III.1. K namietanému porušeniu základného práva na zákonného sudcu:

16. V zmysle judikatúry ústavného súdu zákonným sudcom je sudca, ktorý splňa zákonom ustanovené podmienky na funkciu sudcu. Okrem toho za zákonného sudcu treba pokladať sudcu určeného v súlade s rozvrhom práce vecne a miestne príslušného súdu; ak súd rozhoduje v senáte, zákonnými sudcami sú všetci sudcovia určení rozvrhom práce na konanie a rozhodovanie v senáte (I. ÚS 220/2021).

17. V rámci prvej námietky sťažovateľ prezentuje názor, že v prejednávanej veci mal aj o druhom dovolaní rozhodovať ten senát najvyššieho súdu (5O), ktorý rozhodoval o v poradí prvom dovolaní a ktorý vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie, nie konajúci senát 2O.

18. Ústavný súd sa oboznámil s príslušnými rozvrhmi práce najvyššieho súdu na rok 2018 (keď bolo rozhodnuté o prvom dovolaní žalobkyne v prejednávanej veci) a na rok 2023 (keď bol spis predložený najvyššiemu súdu na rozhodnutie o druhom dovolaní žalobkyne), ktoré sú verejne dostupné na stránke www.nsud.sk.

19. Uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5Obdo/8/2017 z 31. januára 2018 je podpísané predsedníčkou senátu [REDAKOVANÉ]. Z rozvrhu práce najvyššieho súdu na rok 2018 je zrejmé, že ďalšími členkami senátu obchodnoprávneho kolégia najvyššieho súdu 5O rozhodujúceho o prvom dovolaní v prejednávanej veci boli [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ].

20. Zo všeobecnej časti prvej hlavy čl. IV ods. 4 rozvrhu práce najvyššieho súdu na rok 2023 vyplýva, že vec, ktorá bola opätovne predložená na rozhodnutie najvyššiemu súdu po tom, ako najvyšší súd rozhodol o mimoriadnom opravnom prostriedku, sa prideli senátu, ktorý vec vrátil alebo vo veci rozhodoval naposledy, a to aj v prípade, ak je nápad vecí do tohto senátu zastavený

alebo ak je tento senát neobsadený. Týmto senátom (bez ohľadu na jeho číselné označenie a tiež prípadné zaradenie sudcov do iných senátov) sa na účely tohto rozvrhu práce rozumie senát zložený zo sudcov, ktorí vec prejednali a rozhodli alebo vrátili pred jej opätovným predložením najvyššiemu súdu. Ak takého senátu niet, vec sa prideli a) senátu, v ktorom je zaradený sudca pôsobiaci pôvodne v takej veci ako sudca – spravodajca (ďalej len „spravodajca“), a ak takého senátu niet, b) senátu, v ktorom je zaradená väčšina členov pôvodného senátu, a ak takého senátu niet, c) náhodným výberom.

21. Z osobitnej časti štvrtej hlavy čl. XXVI rozvrhu práce na rok 2023 v znení účinnom od 30. októbra 2023 (napadnuté uznesenie je z 31. októbra 2023) [REDAKOVANÉ] ani [REDAKOVANÉ] medzi predsedami ani členmi senátov obchodnoprávneho kolégia nefigurujú. Senát 5O sa skladá z [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]. Z uvedeného je zrejmé, že v roku 2023 tento senát nebol zložený zo sudcov, ktorí vec prejednali a rozhodli alebo vrátili pred jej opätovným predložením najvyššiemu súdu. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti netvrdil a ústavný súd nemal dôvod predpokladať (vzhľadom na podpis na uznesení sp. zn. 5Obdo/8/2017 z 31. januára 2018), že by v konaní o prvom dovolaní vo veci bola sudkyňou spravodajkyňou [REDAKOVANÉ], ako členka súčasného senátu 5O. Rovnako na najvyššom súde neexistoval senát, v ktorom by bola zaradená väčšina členiek pôvodného senátu.

22. Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že postup, pri ktorom bola vec na rozhodovanie o druhom dovolaní pridelená náhodným výberom senátu 2O obchodnoprávneho kolégia najvyššieho súdu, nebol v rozpore so zákonom o súdoch ani s príslušným rozvrhom práce najvyššieho súdu. Preto vyhodnotil túto námietku sťažovateľa o porušení jeho základného práva na zákonného sudcu ako nedôvodnú.

23. Sťažovateľ však považuje za porušenie tohto práva aj skutočnosť, že konajúci senát nepostúpil vec na rozhodnutie veľkému senátu najvyššieho súdu napriek existencii rozporu medzi právnym názorom vysloveným v uznesení sp. zn. 5Obdo/8/2017 z 31. januára 2018 v konkrétnej prejednávanej veci o prvom dovolaní a opačným právnym názorom vysloveným v judikovanom rozhodnutí R 47/2019, na základe ktorého rozhodol (v neprospech sťažovateľa) najvyšší súd v napadnutom uznesení.

24. Z § 48 ods. 1 CSP vyplýva senátu najvyššieho súdu povinnosť (ktorá nezávisí od voľnej úvahy tohto senátu) postúpiť vec na prejednanie a rozhodnutie veľkému senátu, ak pri svojom rozhodovaní dospeje k právnemu názoru, ktorý je odlišný od právneho názoru, ktorý už bol vyjadrený v rozhodnutí iného senátu najvyššieho súdu.

25. Ustálená judikatúra najvyššieho súdu (od rozhodnutia sp. zn. 3Cdo/174/2016 z 10. novembra 2016, R 17/2017) však pripúšťa výnimku, keď napriek názorovej rozdielnosti pri dovolaní podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP nemusí dovolací súd postúpiť vec veľkému senátu podľa § 48 ods. 1 CSP v prípade, ak by k jednému názoru existovala ustálená prax (reprezentovaná publikovaným judikátom či stanoviskom) a na druhej strane by bolo ojedinelé rozhodnutie. V tomto prípade sa konajúci senát môže prikloniť k ustálenej praxi a vec nepostúpiť veľkému senátu (k tomu aj 1VObdo/1/2020, 1VObdo/2/2020, II. ÚS 152/2018 či II. ÚS 332/2018).

26. Uvedená situácia je prítomná v prejednávanej veci, čo ústavnému súdu dovoľuje konštatovať, že najvyšší súd svojím postupom spočívajúcim v nepostúpení veci na rozhodnutie veľkému senátu ani napadnutým uznesením nemohol porušiť namietané právo sťažovateľa na zákonného sudcu.

27. Ústavný súd nezistil takú príčinnú súvislosť medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a postupom, ktorý mu predchádzal, a namietaným porušením základného práva sťažovateľa na zákonného sudcu, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o jeho porušení, v nadväznosti na čo ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákona o ústavnom súde“).

III.2. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie:

28. V súvislosti s namietaným porušením práv sťažovateľa v tejto časti ústavnej sťažnosti ústavný súd pripomína, že podľa konštantnej judikatúry nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (I. ÚS 632/2022).

29. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd sa zamerail na posúdenie ústavnej akceptovateľnosti a udržateľnosti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, a to v medziach argumentácie prednesenej sťažovateľom v ústavnej sťažnosti.

30. Sťažovateľ namieta nedostatočné odôvodnenie napadnutého uznesenia, keďže najvyšší súd sa nezaoberal otázkou hmotnoprávného posúdenia (ne)platnosti zmenky v prípade uvedenia dvoch rozličných údajov o mene (SKK a eur) a nereagoval na námietky sťažovateľa o nedostatočnej kvalite odôvodnenia rozhodnutia R 47/2019, na ktorého citáciu sa obmedzil.

31. Ústavný súd v prvom rade konštatuje, že najvyšší súd vyčerpávajúco odôvodnil s odkazmi na príliehavú vlastnú judikatúru, prečo sa súdy konajúce v prejednávanej veci dopustili nesprávneho právneho posúdenia platnosti zmienek predložených žalobkyňou, keď rozhodli na základe kasačne záväzného právneho názoru vyjadreného v uznesení sp. zn. 5Obdo/8/2017, ktorý bol však prekonaný neskorším právnym názorom v uznesení sp. zn. 3Obdo/65/2017 (R 47/2019), ktorým došlo k judikatúrnemu posunu a ktorý bol povýšený do statusu ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu, na čom sa zhodli senáty obchodnoprávného kolégia najvyššieho súdu postupom podľa § 8 ods. 3 zákona o súdoch. Zmena rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít (vrátane

najvyššieho súdu) pritom môže byť dôvodom nerešpektovania kasačného rozhodnutia súdu vyššej inštancie.

32. V súvislosti so sťažovateľovou námietkou, že už v konaní vedenom pod sp. zn. 3Obdo/65/2017 mal najvyšší súd predložiť vec na rozhodnutie veľkému senátu z dôvodu existencie opačného názoru v uznesení sp. zn. 5Obdo/8/2017, ústavný súd pripomína, že najvyšší súd v odôvodnení napadnutého uznesenia poukázal aj na výklad pojmu „otázka vyriešená v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu“ s odkazom na nález ústavného súdu sp. zn. I ÚS 115/2020.

33. Vo vzťahu k samotnému posúdeniu platnosti predložených zmienek najvyšší súd odkázal na právne závery vyjadrené v publikovanom rozhodnutí R 47/2019.

34. V tejto súvislosti ústavný súd na úvod uvádza, že otázka (ne)platnosti zmienek vystavených do 31. decembra 2008 ako blankozmenky bez uvedenia zmenkovej sumy a dátumu splatnosti (s pôvodne predtlačeným údajom o mene „Sk“) a následne po zavedení meny euro v Slovenskej republike po 1. januári 2009 o tieto údaje doplnené, pričom v číselnom vyjadrení zmenkovej sumy bol okrem rukou dopísaného údaja o mene „eur“ ponechaný aj predtlačený údaj o mene „Sk“, nebola v rozhodovacej praxi súdov ustálená (porovnaj napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2CoZm/3/2012, v zmysle ktorého nebráni určitosť zmenky, že sa v číselnej časti zmenkovej sumy naďalej zachoval údaj o slovenských korunách, oproti rozsudku Krajského súdu v Žiline sp. zn. 14CoZm8/2016, z ktorého vyplýva názor o neplatnosti zmenky z dôvodu plurality meny zmenkovej sumy).

35. Najvyšší súd v citovanom publikovanom rozhodnutí (z ktorého vychádzal najvyšší súd v prejednávanej veci) ustálil, že ak je zmenková suma uvedená v rovnakej výške v mene euro v číselnom aj v slovnom vyjadrení, hoci je pri číselnom vyjadrení ponechaný údaj o mene SKK, je nepochybné, že zmenková suma znie na menu euro, preto je zmenková suma (a tým aj príkaz zaplatiť určitú peňažnú sumu v zmysle čl. I § 1 ods. 2 zmenkového zákona) vyjadrená určitým spôsobom. Ustanovenie druhej a tretej vety čl. III § 9a ods. 2 zmenkového zákona vyložil tak, že umožňovalo na zmenky, ktoré znejú na slovenskú menu, vyznačiť zmenu slovenskej meny na euro, no zároveň nebránilo tomu, aby bola zmenka doplnená o zmenkovú sumu priamo v mene euro, bez ohľadu na skutočnosť, že zmenková listina mala podobu formulára s predtlačenou menou SKK. Námietka sťažovateľa o nedostatočnej kvalite odôvodnenia tohto odkazovaného rozhodnutia sa nejaví ako dôvodná.

36. Po oboznámení sa s odôvodnením napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje nedôvodnosť námietky sťažovateľa o jeho nedostatočnom odôvodnení. Najvyšší súd v dostatočnom rozsahu ozrejmil pre rozhodnutie veci podstatné skutočnosti spočívajúce najmä v prelomení kasačnej záväznosti rozhodnutia o prvom dovolaní, v precedenčnej záväznosti právneho názoru uvedeného v judikovanom rozhodnutí, ako aj v samotnom nesprávnom právnom posúdení platnosti vo veci predložených zmienek súdmi nižších inštancií. Sťažnostná argumentácia tak nebola spôsobilá spochybniť ústavnú akceptovateľnosť či udržateľnosť napadnutého uznesenia najvyššieho súdu.

37. Z už uvedených dôvodov ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde, pretože medzi

namietaným porušením označených práv sťažovateľa a napadnutým uznesením najvyššieho súdu nebola zistená kauzálna súvislosť.

38. Vo vzťahu k sťažovateľom namietanému porušeniu jeho základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy ústavný súd konštatuje, že v danom prípade nič nesignalizuje ani porušenie tohto práva sťažovateľa, keďže ústavný súd v posudzovanej veci nevzhladol porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a rovnako ani práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Z tohto dôvodu bola ústavná sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti odmietnutá podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnená.

39. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku už neprichádzalo do úvahy rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa obsiahnutých v petite ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. apríla 2024

Miloš Maďar
predseda senátu